

Survey of Interest Level in the Field of Study in Final Year Clinical Students at Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd

Maryam Kazemipoor ^{1*} , Mohammad Khodabakhsh ¹ , Fatemeh Moshiri Nia ² , Mahla Mirza Esmaili ² , Mahsa Mirza Esmaili ²

1. Department of Endodontics, School of Dentistry, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

2. Department of Midwifery, School of Nursing and Midwifery, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

ARTICLE INFO

Article type

Research article

Article history

Received: 2024/05/20

Accepted: 2024/09/25

Keywords

Dental Students

Medical Students

Personal Satisfaction

10.22038/hmed.2024.81820.1408

ABSTRACT

Introduction: Students' interest in the field of study is an indicator of achieving satisfaction, which leads to academic success and progress, and subsequently success at work. The purpose of the present study was to assess interest in the field of study among final-year clinical students at Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd.

Materials & Methods: This descriptive cross-sectional study assessed the interest in the field of study among final year students of midwifery, dentistry, nursing and medicine at Shahid University of Medical Sciences, Yazd, 2020. The tool used in this study included the questionnaire which has 2 parts of demographic characteristics and the main questionnaire of interest in education. The data was analyzed using SPSS version 22 and ANOVA, Chi-square and T-Test.

Results: According to the results, 57.8% of the study participants were women and 42.2% were men. The age range of the studied population was between 20-29 years and the average age of the students was 24.18 years with a standard deviation of 2.24. In general, the average interest score in the field of study in dental students was 34.5 ± 3.03 , in midwifery students 29.56 ± 4.26 , in medical students 23.56 ± 3.51 and in nursing students 24 ± 4.3 , which according to ANOVA statistical test had a significant difference ($P < 0.05$).

Conclusion: Getting to know students' views and their opinions, satisfaction and dissatisfaction and their causes can be helpful in improving the quality and quantity of educational and research affairs in universities. Thus, introducing the proper solutions in this regard seems to be necessary to promote the interest among medical students.

Cite this paper as:

Name of writer. Article title. Horizon of Medical Education Development. 2023;14(3):1-8

* Corresponding author: Maryam Kazemipoor

Address: Yazd, Imam Reza Blvd, Faculty of Dentistry

Email: dr.kazemipoor@gmail.com

بررسی میزان علاقه‌مندی به رشته تحصیلی در دانشجویان سال آخر بالینی علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

مریم کاظمی پور¹ ID، محمد خدابخش¹ ID، فاطمه مشیری نیا² ID، مهلا میرزا اسماعیلی² ID، مهسا میرزا اسماعیلی² ID
۱. گروه اندو، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران
۲. گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران

مشخصات مقاله	چکیده
نوع مقاله مقاله پژوهشی	مقدمه: علاقه به رشته تحصیلی در دانشجویان یکی از شاخص‌های دستیابی به رضایت بوده که موفقیت و پیشرفت تحصیلی و به دنبال آن موفقیت در کار را به همراه دارد. این مطالعه با هدف بررسی علاقه‌مندی به رشته تحصیلی در دانشجویان سال آخر بالینی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام شد.
پیشینه پژوهش تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۲۰ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۰۴	روش کار در این مطالعه توصیفی-مقطعی علاقه-مندی به رشته تحصیلی دانشجویان سال آخر مامایی، دندانپزشکی، پرستاری و پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۴۰۰ بررسی شد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ای روا و پایا شامل دو بخش: مشخصات دموگرافیک و پرسشنامه علاقه-مندی به تحصیل بود. داده‌ها با استفاده از SPSS نسخه ۲۶ و تست‌های آماری ANOVA، T-Test و chi-square مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.
کلمات کلیدی دانشجویان دندانپزشکی دانشجویان پزشکی رضایتمندی شخصی	نتایج: بر اساس نتایج به دست آمده، ۵۷/۸٪ از شرکت‌کنندگان در مطالعه زن و ۴۲/۲٪ مرد بودند. دامنه سنی جامعه مورد بررسی بین ۲۰-۲۹ سال و میانگین سنی دانشجویان ۲۴/۱۸ سال با انحراف معیار ۲/۲۴ بود. به طور کلی میانگین علاقه به رشته تحصیلی در دانشجویان دندانپزشکی ۳۴/۵±۳/۰۳، در دانشجویان مامایی ۲۹/۵۶±۴/۲۶، در دانشجویان پزشکی ۲۳/۵۶±۳/۵۱ و در دانشجویان پرستاری ۲۴±۴/۳ بود که طبق آزمون آماری ANOVA دارای تفاوت معنی‌داری بود (P-value<۰/۰۵).
	نتیجه‌گیری: آشنا شدن با دیدگاه دانشجویان و نظرات آن‌ها، رضایتمندی و عدم رضایتمندی و علل آن می‌تواند در جهت بهبود کمی و کیفی امور آموزشی و پژوهشی در دانشگاه‌ها کمک‌کننده باشد. از اینرو ارایه
	10.22038/hmed.2024.81820.1408 راهکارهای مناسب جهت افزایش علاقه‌مندی دانشجویان علوم پزشکی ضروری به نظر می‌رسد.

نحوه ارجاع به این مقاله

Name of writer. Article title. Horizon of Medical Education Development. 2023;14(3):1-8

ایمیل: dr.kazemipoor@gmail.com

*نویسنده مسئول: مریم کاظمی پور

آدرس: یزد، بلوار امام رضا، دانشکده دندانپزشکی

مقدمه

در هر نظام آموزشی، امر آموزش جوهره اصلی آن نظام تلقی می‌شود و نظام آموزش عالی به عنوان یکی از مهم‌ترین نهاد-های فعال در این حوزه با تربیت نیروی انسانی، نقش قابل توجهی را پیشرفت جامعه ایفا کرده و یکی از ارکان اصلی پیشرفت هر جامعه‌ای محسوب می‌شود. آموزش علوم پزشکی بخشی مهم از نظام آموزش عالی بوده که نیروی تربیت‌شده در آن با جان مردم و سلامت فرد و جامعه سر و کار دارند از همین رو فرایند تحصیل و آموزش افراد در آن از اهمیت ویژه-ای برخوردار بوده و بایستی کارآمد و پویا باشد تا بتواند نیروی انسانی مفید پرورش دهد (۱).

این امر محقق نخواهد شد مگر با به‌کارگیری تمام توان نظام در ارتقای یادگیری و فراهم کردن موجبات پیشرفت دانشجویان در امر تحصیل و پرورش نیروی انسانی کارآمد. از عوامل موثر در دستیابی به نیروی انسانی مفید و یکی از مهم-ترین فاکتورهای دخیل در یادگیری دانشجویان به عنوان سرمایه‌های انسانی آینده، علاقه است (۲). علاقه نوعی انگیزه و نیروی محرکه برای انجام کار است که سبب می‌شود فرد با تمام توجه روی موضوع دلخواه خود تمرکز کند و با میل و رغبت به محرکات پاسخ دهد. به همین دلیل است که در علوم تربیتی علاقه را نقطه‌ی آغاز یادگیری می‌دانند (۳).

علاقه به رشته تحصیلی سبب می‌شود که فرد با انگیزه و تمایل مضاعف به کندوکاو، کشف ایده‌های جدید و گسترش تفکر و عمل بپردازد (۲) که این موضوع نه تنها سبب پیشرفت تحصیلی شده و با کاهش میزان ترک تحصیل آثار زیان بار و مخرب همراه آن را نیز کاهش می‌دهد بلکه موجب پیشرفت فرد در زمینه‌های متعدد و شکوفا شدن استعداد افراد و مهم-تراز آن سبب موفقیت و پیشرفت در جامعه می‌شود (۱).

علاقه به رشته تحصیلی در دانشجویان یکی از شاخص‌های دستیابی به رضایت بوده که موفقیت و پیشرفت تحصیلی و به‌دنبال آن موفقیت در کار را به همراه دارد (۴). اگرچه علاقه امری نسبی است که در شرایط مختلف و تحت تأثیر عوامل متعدد می‌تواند دچار تغییر و دگرگونی شود، اما باید در نظر داشت که لازمه موفقیت افراد در کار و شغل شان داشتن

علاقه است (۱). دانشجویان با انتخاب رشته تحصیلی زمینه لازم برای ورود به عرصه کار که یکی از مهم‌ترین انتخاب‌های زندگی است را کسب می‌کنند (۱). لذا اگر دانشجویی از تحقق خواسته‌های خود در رشته تحصیلی‌اش ناامید باشد، تمایل و انگیزه وی برای یادگیری و آموزش موثر از بین رفته و مسئولیت و کارایی آینده آن‌ها در درجه‌های شغلی تحت تأثیر قرار خواهد گرفت (۴).

اگرچه انتخاب شغلی متناسب با علاقه سبب تأمین نیازهای فرد و جامعه، عزت نفس و سازگاری سالم می‌شود اما به همان اندازه اشتغال به کاری متناقض با علاقه، سلیقه و استعداد هم منجر به اثرات دراز مدت و نامطلوب روانی، اجتماعی و اقتصادی از جمله: استرس، اضطراب، بیماری جسمی و روانی، ناسازگاری اجتماعی و در نهایت از دست دادن سرمایه‌های مادی و معنوی ایجاد می‌شود (۵). دانشجویان قشر جوان، پویا و آینده‌ساز جامعه هستند و بدون شک توجه به علاقه‌مندی آن‌ها نسبت به رشته تحصیلی می‌تواند در ایجاد انگیزه و عملکرد شغلی آن‌ها در جامعه مؤثر باشد (۶).

دانشجویان رشته‌های مختلف علوم پزشکی ارتباط تنگاتنگی با سلامت و ایمنی مردم جامعه داشته و با جان مردم سروکار دارند لذا علاقه‌مندی به رشته تحصیلی و تلاش برای کسب صلاحیت و شایستگی کافی در آن‌ها اهمیت دوچندان پیدا می‌کند (۷). بی‌علاقگی این دانشجویان به رشته تحصیلی و عدم آگاهی آن‌ها از نقش‌های حرفه‌ای، سبب ایجاد عدم تطابق بین نیازها و انتظارات افراد و شغل آینده آن‌ها می‌شود که عواقب سوء آن گریبان گیر نظام آموزشی و سیستم سلامت خواهد شد (۷).

الریچ^۱ در سال ۲۰۰۹ در مطالعه خود بر روی دانشجویان مامایی، علاقه به این رشته و تشویق اطرافیان و حتی داشتن تجربه زایمان را از عوامل انتخاب رشته مامایی بیان کرد. بررسی‌های علیزاده و همکاران بر روی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی رشت نشان داد که مهم‌ترین انگیزه این دانشجویان از انتخاب رشته تحصیلی مفید واقع شدن حرفه مامایی در زندگی فردی است (۸). حاج باقری و همکاران (۱۳۹۶) در مطالعه خود با بررسی علاقه دانشجویان پرستاری

1 Ulrech

روش کار

این مطالعه به شکل کاربردی و از لحاظ شیوه گرد آوری داده‌ها به صورت پرسشنامه‌ای است که به بررسی علاقه‌مندی به رشته تحصیلی در دانشجویان سال آخر مامایی، دندانپزشکی، پرستاری و پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۴۰۰ پرداخته است. نمونه پژوهش شامل ۲۵ نفر از دانشجویان سال آخر مامایی، ۲۵ نفر از دانشجویان سال آخر پزشکی و ۲۷ نفر از دانشجویان سال آخر دندان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی یزد بود. در این مطالعه روش نمونه‌گیری به روش در دسترس انجام شده است.

معیارهای ورود به مطالعه شامل داشتن رضایت جهت شرکت در مطالعه و اشتغال در دانشگاه به تحصیل در رشته‌های دندان پزشکی، مامایی، پرستاری و پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد بود. معیارهای خروج از مطالعه شامل دانشجویان انتقالی یا مهمان و عدم تکمیل پرسشنامه به صورت کامل بود.

ابزار مورد استفاده در این مطالعه شامل پرسشنامه ادیب حاج باقری و همکاران بود که دارای ۲ قسمت مشخصات دموگرافیک و پرسشنامه اصلی علاقه‌مندی به تحصیل است. در قسمت پرسشنامه دموگرافیک، ابتدا با توضیح مطالعه و اینکه اطلاعات افراد محرمانه است، اطلاعات دموگرافیک شامل؛ رشته تحصیلی، سن، جنس، ترم تحصیلی، وضعیت تاهل، وضعیت اقتصادی، سهمیه ورودی دانشگاه، محل سکونت و معدل از دانشجویان اخذ شده است.

پرسشنامه علاقه‌مندی به رشته تحصیلی توسط ادیب حاج باقری و همکاران در سال ۱۳۹۶ طراحی شده و روایی محتوایی آن توسط ۱۰ نفر از اساتید دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کاشان تأیید شده است. این پرسش نامه دارای ۱۳ سؤال، درباره میزان علاقه به رشته تحصیلی و عوامل مؤثر بر آن می‌باشد. این سؤالات در یک مقیاس لیکرت سه تایی شامل ۱= کاملاً مخالف ۲= ممتنع و ۳= کاملاً موافق پاسخ داده شده است. حداقل امتیاز ممکن ۱۳ و حداکثر ۳۹ است که نمره بین ۲۱ تا ۱۳ نشان دهنده‌ی میزان علاقه

به رشته تحصیلی خود و عوامل مؤثر بر آن در دانشگاه علوم پزشکی کاشان گزارش داده‌اند که ۶۰ درصد از دانشجویان به رشته خود علاقه دارند، که اگرچه آمار به نسبت بالا به نظر می‌رسد اما در رشته‌ای که با جان و سلامت مردم در ارتباط باشد انتخاب بدون علاقه می‌تواند بر عملکرد شغلی فرد تأثیر منفی بگذارد که اثرات سوء آن جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد (۷).

هدایتی و همکاران در سال ۱۳۹۱ با بررسی دیدگاه دانشجویان رشته دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود گزارش داده‌اند که، درصد بالایی از دانشجویان دندانپزشکی رشته تحصیلی خود را با علاقه انتخاب کرده و از آن راضی هستند، اما با این وجود چشم انداز امیدوار کننده‌ای از آینده شغلی خود ندارند (۹). اهمیت توجه ویژه به این امر در دانشجویان علوم پزشکی از آنجا معلوم می‌شود که می‌بینیم پزشکان وظیفه خطیر درمان و نجات بیماران را به عهده دارند (۱۰).

پرستاران به عنوان کلیدی‌ترین اعضای تیم درمان بیش‌ترین زمان را با بیماران بستری داشته و عملکرد آن‌ها مستقیماً بر خدمات بیمارستان تأثیر می‌گذارد، ماماها مسئول سلامت قشر آسیب پذیر و حساس یعنی مادران و کودکان هستند و در اولویت جهانی و کشوری یعنی بهداشت و سلامت مادران و نوزادان نقش کلیدی دارند (۵) و در نهایت دندانپزشکان که در ارتقای سلامت دهان و دندان نقش اساسی دارند (۱۱).

بر همین اساس لازم است که کلیه عوامل مرتبط با تحصیل بخصوص علاقه به رشته تحصیلی و کسب صلاحیت حرفه‌ای در آن‌ها مورد بررسی قرار بگیرد. با توجه به اهمیت علاقه در دانشجویان علوم پزشکی و با نظر به اینکه علاقه می‌تواند در بسترها و موقعیت‌های مختلف با شرایط گوناگون، متفاوت باشد و نیز وجود خلأ مطالعاتی در این زمینه در دانشگاه علوم پزشکی یزد لذا این مطالعه با هدف بررسی علاقه‌مندی به رشته تحصیلی در دانشجویان سال آخر بالینی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۴۰۰ انجام شد.

به‌طور کلی میانگین علاقه به رشته تحصیلی در دانشجویان دندانپزشکی $34/5 \pm 3/03$ ، در دانشجویان مامایی $29/56 \pm 4/26$ ، در دانشجویان پزشکی $23/56 \pm 3/51$ و در دانشجویان پرستاری $24 \pm 4/3$ بود که طبق آزمون آماری ANOVA تفاوت معنی‌داری بود ($P\text{-value} = 0/0000$) (جدول ۱ و ۲).

جدول ۱: میانگین نمره علاقه مندی به رشته تحصیلی در دانشجویان

رشته	علاقه‌مندی فراوانی درصد P-Value*		
	پایین	متوسط	بالا
دندان پزشکی	۰	۱۱,۱	۰
	۳	۸۸,۹	۰
	۰	۰	۱۱,۱
مامایی	پایین	۱	۴
	متوسط	۱۴	۵۶
	بالا	۱۰	۴۰
پزشکی	پایین	۷	۲۸
	متوسط	۱۷	۶۸
	بالا	۱	۴
پرستاری	پایین	۶	۲۴
	متوسط	۷	۶۸
	بالا	۲	۸

جدول ۲: مقایسه فراوانی و درصد سطح نمره علاقه‌مندی به رشته تحصیلی بر اساس رشته تحصیلی

رشته تحصیلی	تعداد (%)	میانگین \pm انحراف معیار	P-value*
دندانپزشکی	27 (26/4)	$34/5 \pm 3/03$	0/0000
مامایی	25 (24/5)	$29/56 \pm 4/26$	
پزشکی	25 (24/5)	$23/56 \pm 3/51$	
پرستاری	25 (24/5)	$24 \pm 4/3$	

دانشجویان به رشته تحصیلی در حد پایین، نمره بین ۲۲ تا ۳۰ نشان دهنده میزان علاقه دانشجویان به رشته تحصیلی در حد متوسط و نمره بالاتر و مساوی ۳۱ حاکی از میزان علاقه دانشجویان به رشته تحصیلی در حد بالا است. در پژوهش حاج باقری و همکاران در سال ۱۳۹۶ پایایی پرسشنامه با آلفای کرونباخ ۰/۸۷ مورد تایید قرار گرفت (۱۲).

برای انجام پژوهش حاضر ابتدا طرح برای تصویب در شورای پژوهشی دانشکده مطرح شد و پس از تایید کمیته اخلاق فاز اجرایی مطالعه آغاز شد. به این منظور شرکت افراد در تحقیق داوطلبانه بوده و پرسشنامه‌ها بی نام می‌باشند. در مورد ماهیت و اهداف پژوهش به کلیه افراد توضیح داده شده است و به آنها اطمینان خاطر داده شده که، اطلاعات فردی آن‌ها محرمانه است. اطلاعات به دست آمده از پرسشنامه‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶، آزمون ANOVA، آزمون chi-square و T-Test مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. سطح معناداری p کمتری مساوی ۰,۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

بر اساس نتایج به دست آمده، ۵۷/۸٪ از شرکت کنندگان در مطالعه زن و ۴۲/۲٪ مرد بودند. دامنه سنی جامعه مورد بررسی بین ۲۰-۲۹ سال و میانگین سنی دانشجویان ۲۴/۱۸ سال با انحراف معیار ۲/۲۴ بود. از نظر وضعیت تأهل بیش‌تر شرکت کنندگان یعنی ۶۱,۸٪ مجرد و مابقی متأهل بودند. دانشجویان دندانپزشکی بیش‌ترین همکاری را در انجام مطالعه داشتند (۲۶/۵٪) و دانشجویان سه رشته دیگر از هر رشته به‌طور مساوی شرکت کردند (هر رشته ۲۴/۵٪). در بررسی وضعیت اقتصادی شرکت کنندگان، ۴۵/۱٪ در حد متوسط ۴۱/۲٪ در حد خوب، ۹/۸٪ در حد عالی و ۳/۹٪ آن‌ها در حد ضعیف بودند. همچنین ۶۷,۶٪ از شرکت کنندگان در منزل شخصی و ۳۲/۴٪ در خوابگاه اقامت داشتند. از نظر معدل تعداد افراد با معدل بالا و زیر ۱۶ تقریباً یکسان بود به این صورت که ۵۲ نفر دارای معدل زیر ۱۶ و ۵۰ نفر دارای معدل بالای ۱۶ بودند.

بر اساس مطالعه شیرازی و همکاران ن (۱۳۹۴-۱۳۹۵) دانشجویان دندانپزشکی قزوین نسبت به رشته تحصیلی خود علاقه‌مندی بالا را نشان دادند (۱۴).

براساس مطالعه سیفی و سام، اکثر دانشجویان شرکت‌کننده در مطالعه بیان کردند که در صورت شرکت مجدد در کنکور سراسری باز رشته دندانپزشکی را انتخاب کرده و فقط تعداد کمی از آنها به انصراف از تحصیل فکر می‌کردند که نشان-دهنده علاقه‌مندی بالای دانشجویان دندانپزشکی می‌باشد (۱۵). در مطالعه همتی و همکاران دانشجویان پزشکی بیش-تری به انصراف از تحصیل فکر می‌کردند که حاکی از علاقه-مندی پایین‌تر نسبت به دانشجویان دندان پزشکی می‌باشد (۱۶). کاهش علاقه‌مندی دانشجویان پزشکی می‌تواند به علت طولانی بودن دوره پزشکی عمومی و سپس نیاز به گذراندن دوره تخصص جهت بازار کاری خوب باشد. در مطالعه فتاحی و همکاران، اکثریت دانشجویان میزان علاقه به رشته تحصیلی خود را زیاد و خیلی زیاد عنوان کردند (۱۷).

در مطالعه دانشجویان پرستاری نسبت به انتخاب رشته تحصیلی خود از انگیزه نسبتاً خوبی برخوردار بودند (۱۸). بر اساس یافته‌های مطالعه علی‌زاده و همکاران دانشجویان مامایی نسبت به انتخاب رشته تحصیلی خود، دارای انگیزه به نسبت بالایی بودند. در این مطالعه، اکثر دانشجویان مامایی مورد پژوهش، تحصیل در رشته مامایی را به دیگران پیشنهاد کرده که از علل آن می‌توان به علاقه به این رشته، کمک به زنان باردار، حفظ سلامت جامعه و جایگاه بالا حرفه مامایی در جامعه اشاره کرد (۱۹). نتایج مطالعه دلیر و همکاران نشان داد دانشجویان پرستاری و مامایی نسبت به انتخاب رشته خود از انگیزه بالایی برخوردار نبودند (۲۰).

دهقانی و همکاران گزارش نمودند دانشجویان علوم پزشکی معتقدند اگر در دوران متوسطه و قبل از ورود به دانشگاه، رشته‌های پرستاری و پیراپزشکی به خوبی معرفی می‌شدند، و در پی آن مشکلات کاری و معایب آنها بخوبی روشن می‌شد، می‌توانستند با آگاهی بیشتر رشته‌های خود را انتخاب کنند (۲۱).

دانشجویان دندانپزشکی بالاترین میانگین علاقه‌مندی به رشته تحصیلی و دانشجویان پزشکی کم‌ترین میانگین علاقه-مندی را داشتند. میانگین علاقه به رشته بر اساس وضعیت تاهل بر اساس آزمون T-Test تفاوت آماری معنی داری را بین دو گروه نشان می‌داد (۳۱/۳۴ در مقابل ۲۴/۵)، به طوری که افراد متاهل در سطح بالاتری از علاقه‌مندی به رشته تحصیلی قرار داشتند (P-value=۰/۰۱۲).

میانگین علاقه به رشته بر اساس وضعیت سکونت بر اساس آزمون T-Test تفاوت آماری معنی داری را بین دو گروه نشان می‌داد (۳۳/۲۳ در مقابل ۲۴/۲۱) به طوری که در افراد ساکن خوابگاه در سطح بالاتری قرار داشت (P-value=۰/۰۰۲). همچنین در آزمون آماری ANOVA بین میانگین علاقه به رشته تحصیلی در افراد با سطح اقتصادی تفاوت معنادار گزارش شد (P-value=۰/۰۰۷). بالاترین میانگین مربوط به افراد در سطح اقتصادی متوسط (۳۴/۲۱) و پایین‌ترین مربوط به افراد در سطح اقتصادی پایین (۲۳/۲۱) گزارش گردید. سایر مشخصات دموگرافیک از جمله جنسیت، سهمیه و معدل با میزان علاقه به رشته تحصیلی طبق آزمون T-Test رابطه معنی داری نداشتند (P-value>۰/۰۵).

بحث

مطالعه حاضر با هدف بررسی علاقه‌مندی به رشته تحصیلی در دانشجویان سال آخر بالینی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام گردید. بر اساس نتایج به دست آمده، سطح علاقه‌مندی دانشجویان دندان پزشکی و مامایی در حد بالا و دانشجویان پزشکی و پرستاری در حد متوسط بود. میزان علاقه در بین رشته‌ها متفاوت بود به گونه‌ای که بیش‌ترین نمرات علاقه مربوط به دانشجویان رشته‌های دندان پزشکی و مامایی، و کمترین علاقه مربوط به دانشجویان رشته‌های پزشکی و پرستاری بود. در مطالعه کمالی و همکاران (۱۳۹۹-۱۴۰۰) دانشجویان دندانپزشکی بابل به رشته تحصیلی خود از سطح بالای علاقه‌مندی برخوردار بودند (۱۳).

رسیدند که دانشجویان پرستاری مجرد موفقیت آکادمیک بیشتری نسبت به دانشجویان متاهل دارند (۲۷).

که با یافته‌های این پژوهش در تضاد است، این مغایرت در یافته‌ها می‌تواند ناشی از اختلافات فرهنگی دانشجویان باشد. می‌توان گفت افراد متاهل به دلیل داشتن مسئولیت زندگی تمایل بیشتری به تحصیل به منظور دستیابی به یک درآمد مناسب دارند به همین دلیل تاهل می‌تواند یک عامل انگیزشی به حساب آید.

یکی از چالش‌های اصلی در انتخاب یک رشته متناسب بودن آن با علاقه و شرایط شخصی فرد (محل سکونت، بازار کار و...) می‌باشد. از سوی دیگر علاقه‌مندی به رشته تحصیلی از عوامل مهم در پیشرفت تحصیلی می‌باشد که یکی از مهم‌ترین معیارهای بررسی توانایی دانشجویان برای اتمام تحصیلات دانشگاهی و رسیدن به مرحله فارغ‌التحصیلی در نظر گرفته می‌شود.

توجه به علاقه مهم‌ترین قسمت در مسیر تحصیلی هر فرد است. این مفهوم یکی از مهم‌ترین پارامترهایی است که در پیش بینی وضعیت آتی فراگیران از لحاظ کسب صلاحیت و مهارت‌های علمی و عملی لازم مورد استفاده قرار می‌گیرد. مطالعه حاضر با توجه به اهمیت این موضوع به طور اولیه به بررسی سطح علاقه‌مندی در چند رشته پر طرفدار پرداخت تا در طراحی مطالعات آتی به بررسی دقیق‌تر عوامل موثر در علاقه‌مندی پرداخته شود.

از محدودیت‌های مطالعه حاضر بررسی تعداد محدودی از رشته‌های علوم پزشکی می‌باشد که پیشنهاد می‌شود مطالعات وسیع‌تری در سطح دانشگاه‌های سراسر کشور به بررسی این مقوله مهم بپردازد. با توجه به این امر که علاقه به رشته تحصیلی، میزان عملکرد دانشجویان در زمینه تحصیل و بالین را تحت تاثیر قرار می‌دهد و چگونگی پیشرفت آینده آنها را در زمینه شغلی تضمین می‌کند ارزیابی علاقه‌مندی از زمان تحصیل دانش‌آموزان در انتخاب درست رشته تحصیلی کمک بسزایی می‌نماید. از سوی دیگر رفع موانع تحصیل و ارتقای زندگی و تسهیلات در دسترس دانشجویان طی دوره تحصیلی در ارتقای علاقه‌مندی و پیشرفت تحصیلی بسیار کمک‌کننده می‌باشد.

در مطالعه ادیب حاج باقری و لطفی که علاقه‌مندی دانشجویان پرستاری را بررسی کردند، ۶۰ درصد از شرکت‌کنندگان بیان کردند که رشته خود را با علاقه انتخاب کرده‌اند. در مطالعه ارفعی و همکاران بیش‌تر دانشجویان مامایی از علاقه لازم برای تحصیل در این رشته آموزشی برخوردار نبودند که با نتایج این مطالعه متفاوت است (۲۲).

با وجود اینکه هیچ‌یک از متغیرهای جنسیت، سهمیه و معدل اثرات معنی‌داری در میزان علاقه‌مندی دانشجویان نداشت ولی متغیرهای وضعیت تاهل، وضعیت سکونت و وضعیت اقتصادی دانشجویان رابطه معنادار آماری با میزان علاقه‌مندی دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی داشته است. نتایج گرفت که تسهیلات زندگی و وضعیت اقتصادی در علاقه‌مندی دانشجویان تاثیر مهمی دارد و ارتقای امکانات و تسهیلات در ارتقای علاقه‌مندی و ادامه تحصیل در رشته تاثیر بسزایی خواهد داشت.

در مطالعه سالاری و همکاران بین علاقه‌مندی به رشته تحصیلی و معدل تحصیلی دانشجویان از لحاظ آماری ارتباط معنی‌دار مشاهده شد و افراد با میزان علاقه‌مندی کم، پایین‌ترین میانگین پیشرفت تحصیلی را در مقایسه با افراد با میزان علاقه‌مندی متوسط و بالا داشتند (۲۳).

نتایج مطالعه سنایی‌نسب نشان داد که بین علاقه به رشته تحصیلی با معدل ارتباط مستقیم و معنی‌دار وجود دارد (۲۴). نتایج مطالعه سالاری و همکاران نشان داد که علاقه‌مندی به رشته تحصیلی در متاهل‌ها بالاتر از مجردها بود (۲۳). مطالعه انجام شده توسط اسدزاده با هدف بررسی میزان انگیزه دانشجویان پرستاری نسبت به انتخاب رشته تحصیلی خود، به این نتیجه رسید که دانشجویان متاهل علاقه بیش‌تری به رشته خود نسبت به مجردها داشتند (۱۸).

در تضاد با این پژوهش، نتایج مطالعه کرمی نشان داد که دانشجویان مجرد علاقه بیش‌تری نسبت به رشته تحصیلی خود دارند (۲۵). در پژوهشی که توسط آقامیرزایی و صالحی عمران در سال ۱۳۹۱ انجام شد، یافته‌ها نشان داد که بین تاهل و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی‌داری وجود ندارد (۲۶)، ادیب حاج باقری و همکاران در مطالعه خود به این نتیجه

تقدیر و تشکر

از کلیه دانشجویان عزیز علوم پزشکی که ما را یاری نمودند، قدردانی می‌گردد.

تضاد منافع

نویسندگان اظهار می‌دارند که هیچ‌گونه تعارض منافعی ندارند.

همچنین، تحصیل دانشجویان در رشته خود مبتنی بر خواسته‌ها، علاقه و انتظارات فردی منجر به فارغ‌التحصیلی دانشجویان کارآمد و توسعه و پیشرفت جامعه می‌گردد. از اینرو پیشنهاد می‌گردد در سیستم جذب دانشجویی دانشگاه، علاوه بر کسب نمره قبولی در آزمون سراسری، شرایط دیگری مانند آشنا شدن با دیدگاه دانشجویان و نظرات آن‌ها، رضایت‌مندی و عدم رضایت‌مندی و علل آن و توانایی و استعداد داوطلبین رشته‌های تحصیلی در نظر گرفته شود. این امر می‌تواند در جهت بهبود کمی و کیفی امور آموزشی و پژوهشی در دانشگاه‌ها کمک‌کننده باشد و به فارغ‌التحصیلی افرادی کارآمد در توسعه جامعه بیانجامد.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج مطالعه حاضر، دانشجویان دندانپزشکی از سطح علاقه بالاتری نسبت به سه رشته دیگر برخوردار بودند. با توجه به این امر اهمیت مقوله علاقه‌مندی، آشنا شدن با دیدگاه دانشجویان و نظرات آن‌ها، رضایت‌مندی و عدم رضایت‌مندی و علل آن می‌تواند در جهت بهبود کمی و کیفی امور آموزشی و پژوهشی در دانشگاه‌ها کمک‌کننده باشد. از این رو رایحه راهکارهای مناسب جهت افزایش علاقه‌مندی دانشجویان علوم پزشکی ضروری به نظر می‌رسد.

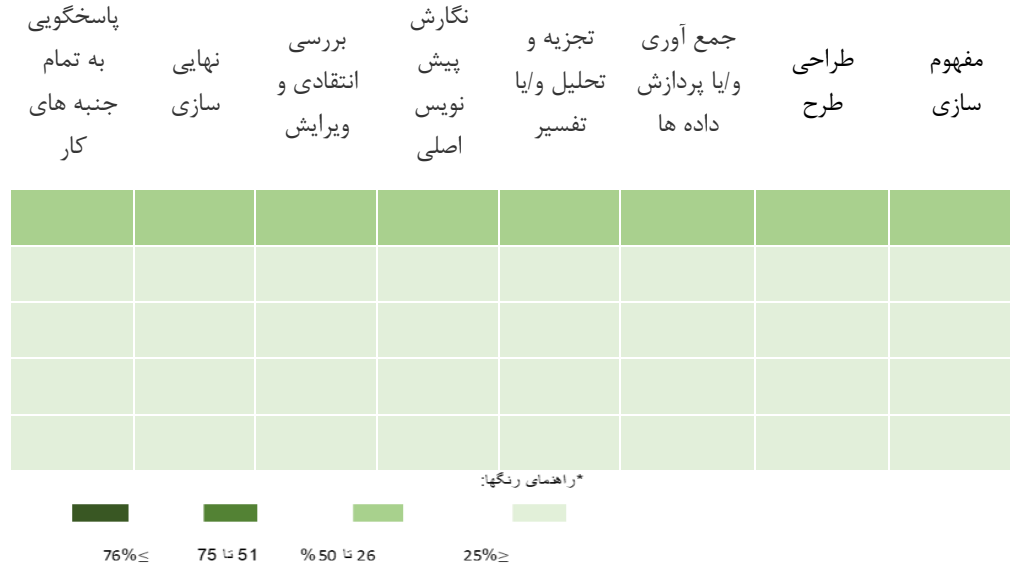
حمایت مالی

این مقاله منتج از طرح تحقیقاتی شماره ۹۳۲۸، مصوب در شورای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد می‌باشد.

ملاحظات اخلاقی

این مطالعه در کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، به شماره IR.SSU.REC.1400.010 به تصویب رسیده است.

مشارکتی نویسندگان

مریم کاظمی پور
محمد خدابخش
فاطمه مشیری نیا
مهلا میرزا اسماعیلی
مهسا میرزا اسماعیلی

References

1. Safari T, Nazri Panjaki A, Haghghi M, Sayadi F, Zeynali Bujani M, Amin A. Investigate the level of student's interest in their field of study and the effective factors on it, from the viewpoint of students of the Zahedan University of Medical Science in 2018. *J Birjand Univ Med Sci* 2018;25(Suppl):61-67.

2. Salari A, Emami-sigaroudi A, Zaersabet F, Shakiba M, Khojasteh M, Sharifi M. Study of the relationship between academic achievement and interested in academic field in Nursing students. *Res Med Educ* 2018;10(2):68-75.

3. Gharehaghaji N, Mirahadi M. Evaluating motivation and interest in choosing career or higher education study among radiology students in Tabriz University of Medical Sciences. *J JundiShapur Educ Dev* 2014;5(2):148-155.

4. Gharehaghaji N, Mirahadi M. Evaluating Motivation And Interest In Choosing Career Or Higher Education Study Among Radiology Students In Tabriz University Of Medical Sciences. *Educational Development Of Jundishapur* 2014;5(2): 148-155.

5. Arfaei K, Amir Ali Akbari S, Alavi-Majd H. Assessing midwifery students interest in their career at medical sciences universities in tehran. *J Knowl Health* 2008;3(1):28-32.

6. Beik Khourmizi M, Saidi F, Khorrami F, Hadavi M. Evaluation of Operating Rooms students' satisfaction about their Field of Study and Views on Job Future. *Res Med Educ* 2020;12(1):62-69.

7. Adib Hajbaghery M, Arabi Matin Abadi Mj, Ghadirzadeh Z, Moujoodi H, Ansaripour Mm. Interest In The Field Of Study And Affecting Factors: The Viewpoint Of Students Of Kashan University Of Medical Sciences. *Iranian Journal Of Medical Education* 2017;17(79): 138-153.

8. Pouladi S, Noroozi F. Designing And Assessment Of The Psychometric Properties Of Nursing And Midwifery Students' Motivation About Selection Of Their Field Of Study. *J Nurs Educ* 2017;6(1):41-49.

9. Hedayati Z, Seifi N, Hekmatfar S, Badakhsh S. Attitudes Of Shiraz Dental Students Toward Their

Discipline And Future Career. *Iranian Journal Of Medical Education* 2012;12(3 (41)): 176-182.

10. Arian M, Oghazian Mb, Amini Z, Khosravipur A, Abbaszadeh F. The Relationship Between Internet Addiction And Social Network With Academic Motivation In Students Of Bojnord University Of Medical Science. *J Nurs Educ* 2018;7(2):62-69.

11. Vaziri-Amjad S, Esfahaninya F, Sanoee Farimani M, Ghorbani Gholiabad S, Ahmadi-Motamayel F. Evaluation Of Oral And Dental Health Status In Pregnant Women Referring To Fatemieh Hospital In Hamadan City During 2018. *J Shahid Sadoughi Univ Med Sci* 2021;29(8):4002-4012.

12. Adib-Hajbaghery M, Arabi Matin Abadi Mj, Ghadirzadeh Z, Moujoodi H, Mehdiansaripour M. Interest In The Field Of Study And Affecting Factors: The Viewpoint Of Students Of Kashan University Of Medical Sciences. *Iranian Journal Of Medical Education* 2017;17(0):24-34.

13. Kamali Y, Ghorbani Pour R, Shirafkan H. The Assessment Of Babol Dental School Students' Interests In Their Field Of Study And The Educational Environment In 2021. *Med Educ* 2022;10(2):17-32.

14. Shirazi M, Rahmani N, Lotfian M, Kheirandish A. The Assessment Of Qazvin Dental School Students' Interest In Their Field Of Study And The Educational Environment (2016-2017). *J Inflamm Dis* 2018;22(1):61-69.

15. Seifi S, Sum S. Comparison Of Dental Students Consent Towards Their Educational Line In Clinical And Basic Science Course. *Med Educ J* 2015;3(2):38-45.

16. Hemmati R, Tohid M, Sohrabi N, Jalalvandi F. Assessment Of Student Interests Of Kermanshah University Of Medical Sciences Towards The Field Of Education And The Future Of Her Career. *J Clin Res Paramed Sci* 2017;6(2):237-246.

17. Mojtahedzadeh F, Yassini E, Rahmani N. Reliability And Validity Of The Persian Version Of Dental Student Learning Education Questionnaire And A Researcher Made Questionnaire About In-Terest Of Dental

Students In Their Field Of Study. J Iran Dent Assoc 2015;27(1):24-30.

18.Asadzadeh F, Mostafazadeh F, Sadeghi S. A Survey Of The Motivation Of Nursing Students Toward Their Field Of Study Selection. J Health Care 2012;14(1&2):9-15.

19.Alizadeh S, Sigarchian M. The Motivation Of Choosing Midwifery Field Of Study And Related Factors Among The Midwifery Students Of Islamic Azad University Rasht Branch Iran. Strid Develop Med Educ 2013;10(1):78-86.

20-Dalir Z, Shojaeian Z, Khodabandehlu Z. Survey On The Motivation Of Nursing And Midwifery Students Toward Their Field Of Study Selection-Nursing And Midwifery School-1387. Nur Mid Sch 2011;6(20):44-51.

21.Dehghani A, Baharlou R, Keshavarzi S, Khakip S, Rezazadeh-Mostaghimi Ah, Farokhabadi F, Et Al. Investigation The Academic Dissatisfaction Causes Of Nursing And Paramedics Students From Their Field In Jahrom University Of Medical Sciences In 2013. Education And Ethics In Nursing 2022;5(2):48-54.

22.Arfaei K, Amir Aas, Alavi Mh. Assessing Midwifery Students Interest In Their Career At Medical Sciences Universities In Tehran. J Knowl Health 2008;3(1):28-32.

23.Salari A, Emami-Sigaroudi Ah, Zaersabet F, Shakiba M, Khojasteh M, Sharifi M. Study Of The Relationship Between Academic Achievement And Interested In Academic Field In Nursing Students. Res Med Educ 2018;10(2):68-75.

24.Sanaeinasab H, Saffari M. Influential Factors On Academic Achievement Of University Students. Educ Strateg Med Sci 2013;5(4):243-249.

25.Karami K, Soltani T, Tabesh H. The Study On The Interests Rate Of Health Faculty Students Of Ahwaz. Jundishapur J Health Sci 2009;1(1):8-15.

26.Aghamirzayi T, Salehi Omran E. Analysis Of The Effective Factors On Student Progress: A Case Study In The Mazandaran University Of Sciences & Technology. High Educ Lett 2013;5(20):117-140.

27.Adib-Hajbaghery M, Aminolroayae Yamini E. Assessing Academic Success And Its Predictors From The Perspective Of Nursing Students In

Kashan University Of Medical Sciences. Iranian Journal Of Medical Education 2015;15:510-520.

